

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

külső monostortetű 152 szám alatt.

Megjelen e lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Kedden, Csütörtökön és Szombaton.

Ara évi negyvedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodsor 6 kr, harmadsor 5 kr. o. é. minden hirdetés után 30 kr bélyegdíj. Előfizetés a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Könyvtára, STEIN J. könyvkereskedése.

Esethőségek.

A törvényes alap el van hagyva, kezdődnek az esetheőségek. Nekünk, Magyarországi erdélyi részének, ezt jól figyelembe kell vennünk. Ránk nézve július 19-dike valóban dies nefastus. Azon politika, melyet october 20-ka óta a „Hermannstädter Ztg.“ és a „Gazetta“ képviselt, egy nagy fontosságú okmányban, a k. királyi leiratban szó szerint fel van véve, s a mi multunk, ősi országszerkezetünk és alkotmányunk, 1848-iki törvényhozásunk legfontosb műve, a fejevári tanácskozmány többségének törvényes nézete, kir. kormánysszékünk, a kormányzó és kancellár s a legjobbak szinte félve féltékeny sikere, egy tollvonással semmivé téve.

Valóban szerencsétlen állapot. Midőn világos törvények egyszerű határozatoknak mondatnak; midőn egy nemzet, mely eleitől fogva szabad volt, s a nem szabadságot csak az imént magához emelte; mely országot és hazát maga alapított magának, s abba vendégeket fogadott be nagylelkűleg; mely szabad egyezségnél fogva választotta pártfogójául az uralkodó-házat, s azt európai nagy hatalmi rangra emelkedni segítette, sőt több ízben nagy válságok közepette megmentette; midőn ez a nemzet oly sanyaru tíz évi rabszolgaság után, melyet túlélt, hat jelesének bölcsessége s erélyes föllépése által szabadságot s alkotmányt adat a birodalom kiskorú népeinek s saját hazáját is bilincseiből felszabadítván békülékeny szívvel jobbaját nyújtja a testvér népeknek és uralkodójának — akkor, ily előzmények után történik az, hogy alkotmánya, ősi intézményei, s csak iménti törvényhozásának legnagyobb tettei kérdésként alá vonatnak, felfüggesztetnek, még pedig támaszkodólag vendégül fogadott, s mindig kiválóan becsült szász, és csak újonnan felszabadított, s ensajátunkból tetemes földdel megajándékozott román polgártársaink rokonszenveire.

Az még csak menthető, hogy 1849-ben a kölcsönzött diadal mámorában nem láttak világosan az osztrák miniszterek, s azt hitték, hogy a mint egy serget, egy országot: egy nemzetet, egy alkotmányt is úgy meghódíthatni, úgy semmivé tenni 24 vagy 48 óra alatt! De hogy 1861-ben tanácsolhasson ilyesmit a birodalom javáért felelős miniszter, midőn a 12 évi tanúság szemei előtt áll; midőn azoknak, a kiket elnyomatni akar, azokkal a kikért és kikkel az elnyomatást véghez vinni akarja, anyagi és erkölcsi erejét, s bármely téren való harszoni képességét ismeri — ennek oka szinte megfoghatatlan. Szenvedély vagy pártmanoeuvre tétel-e ilyesmit? igazán bajos kitalálni.

Bármelyik, mindegy — a szándék létezik, az akarat, sőt nyílt törekvés constatirova van. A törvényes tér el van hagyva: kezdődnek a kísérletek, a provisoriumok, az erőszakolás, a 12 évig velünk egyformán elnyomott, s most egyszerre kényeztetni kezdett nemzetiségek felizgatása, mi fölünk s a hazától közszabadságunk elvevése, jus publicumunk arany lapjainak kiszakasztatása, s az első helyett egyes népeknek kiváltságadás, az utolsóknak patensekkel, rendeletekkel fölszerelése, a minőket az october 20-ki diploma mázsa számára semmisített meg minden koronaországát illetőleg.

Csüggesztő, szomorító kilátás! Gyakorlati értelmét pedig én minket erdélyi részbelieket érte, — mert Magyarországon az országgyűlés együtt van s tudja mit tegyen — im ezekben látom nem sokára kifejeződőknek. „Mi akartunk az erdélyieknek országgyűlést adni, — a kir. kormánysszék felirt elene: ám mi országgyűlés nélkül intézkedünk a birodalom legfőbb java érdekében. A szászok és románok bizonyosan engedelmeskedni fognak. Mi országgyűléssel akartunk megválasztani a Reichsrathba Erdély követét, — a királyi kormánysszék az elsővel ezt is lehetlenné tette. Mi rövid uton, egyenesen fogjuk megrendelni e követküldést és választást az erdélyi hatóságokhoz. A szászok és oláhok bizonyosan el fogják küldeni követeiket. Mi figyelmeztettük a kir. kormánysszékét, hogy az adót hajtassa be: az nem járt el elég erélylyel benne. Mi katonailag fogjuk felhajtani kamatosztól együtt. A szászok és oláhok készek bármennyit, bármikor fizetni, csak hogy övék legyen a döntő szó az ország jövő sorsának kockázatánál.“

Ezek lehetnek a legközelebbi esetheőségek. Vagy tán történhetik, hogy kancellár és főkörmányszék egy utolsó parancsot kap az országgyűlés megtartása, — a Reichsrath és adófelhajtás iránt, s ha mindeniket azonnal — egyezzek bár az alkotmánnyal vagy se — el nem rendeli, az egyeseket elbocsátják, a kormány-testületeket feloszlatják stb. stb.

Kérdés már most a nemes szász és szabad román nemzet, elfogadják-e nemzetük és az alkotmány ellenében e szerepkört? Vajjon a kancellár, kormányzó, k. főkörmányszék és kormány hatóságok, főispánok és tisztviselőségek eszközeivé adják-e magukat ily lehető absolutistius irányzatoknak, végrehajtnak e koronánk, hazánk, ezeréves alkotmányunk, vértünk, természetünk, szabadságunk s jövődől boldogságunk elleni ily rendeleteket? Én azt hiszem nem. De hát lemondjanak-e? Az ég mentse meg!! Ennél szerencsétlenebb lépés még csak az lenne, ha nyilván elárulnák hazánkat. Hát mit tegyenek? Visszaadni, figyelmeztetni igazságért, törvénytiszteletre kérni a hatalmat az ősök emléke, az alkotmány, a dynastia, a közvélemény, a mindenható Isten nevében!...

S ha még sem hajlik meg? Várja be kiki helyén elbocsáttatását, vagy a sorsot, a mit törvénytiszteletért s hazája alkotmányához való hűségért a gondviselés rámeletetni megenged. De üresen hagyni a tért, a mig alkotmányos uton bármi kevés jót tehetünk, s bármi csekély roszt meggátolhatunk: viz az ellenség malmára, közromlásunk szántsándékos előkészítése!

Magyar és székely testvéreink — reméljük — osztoznak ennéntükben. Székely székeink, némely megyék és városaink egy emberként fognak felállni e politika mellett. — Mások?... Tegyenek tetszésük szerint. Mi megyünk a mi utunkon. Nekünk ezt parancsolja alkotmányunk s nemzeti becsületünk.

En ma ezt tartom a mai nap minden alkotmányos hazafi kötelességének. A holnap teendőit a holnap magash regiobeli fejlemények mutatandják ki.

A jul. 21. kir. leirat.

(Folytatása és vége.)

Az 1848-diki törvények azon elveit, melyek által a nemesség kiváltságos állása megszüntetett, az általános birtok- és hivatalképeség behozott, az urbér, a tized és egyéb jobbágyi tartozások eltöröltettek, a közhelyviselés és általános katonakötelezettség kimondott, végre a választási jog mindazon néposztályokra is kiterjesztett, melyek ez-eltől ezen joggal nem bírtak, már 1860 dik évi Mindszent-hő 20 kán kelt oklevelünkben fennállónak ünnepelesen elismertük és megerősítettük. A mi ellenben az 1848-iki törvények többi részeit illeti, az országos Főrendek és Képviselők előtt is tudva van, miszerint ezen törvények több főrészekben a practica sanctio világos tartalmával egybe nem férve, már jogi szempontból sem állhatnak fenn, de különben is jól tudják az országos Főrendek és Képviselők, hogy ezen törvények nemcsak többi tartományaink és összes birodalmunk jogait, de a magyar korona alá tartozó népségek tetemes részét nemzetiségi érdekeiben sértik, sőt ezenfelül keserű tapasztalások folytán meggyőződünk, miszerint ezen törvények több cikkelyei épp azért, mert a századok folytán kifejtett hatósági és nemzetiségi viszonyoknak Magyarországon meg nem felelnek, az állandóság és kiváltságos biztositásával nem bírnak, s hogy e szerint a Magyarországon létező különféle politikai és nemzeti elemek, nemkülönben nevezett országoknak az összes birodalomhoz való viszonya, a célba vett kiegyenlítésre más alapot igényelnek. Az országgyűlési egybegyűlt Főrendekkel és Képviselőkkel legkegyelmesebben tudatjuk tehát, miszerint az 1848-iki törvények azon cikkelyeit, melyek öszbirodalmunk válhatlan érdekeinek szükséges biztositásaival, névszerint pedig az 1860-dik évi Mindszent-hő 20-dikán és 1861-ki bjtölő hő 26-kán kelt határozványainkkal ellentétben állanak, a mint azokat általában eddig soha el nem ismertük, úgy jövőre is elismerni — mire magunkat személyesen kötelezve nem tartjuk, — nem fogjuk.

Mint hogy pedig a javaslati és kezdeményezői jog a szükséges módosításokat illetőleg, nem csak minket, királyi előterjesztések útján illet, de más részt a nemzet saját keze közé is fektetve van, a nemzet képviselőinek nem csak jogában de kötelességében is állandó, ide vonatkozó javaslatiaink azon alapot feltalálni, melyen, tekintve a nem zavart történelmi jogt, az országot alkotmánya s nemzeti érdekei iránt megnyugtani lehessen. Kinyilatkoztatjuk ezek folytán, miszerint mielőtt az általunk kibocsátandó koronázási hitvelő országgyűlési tárgyalás alá vétethetnék, az 1847-ki törvények cikkelyeinek a practica sanctio szellemében s a közbirodalom érdekeinek megfelelő módon átvizsgálása, mint az már 1860-diki Mindszent hő 20-dikán legkegyelmesebben elrendeltett, lesz előlegesen eszközözendő.

Bizalommal várva, miszerint az országgyűlésre egybegyűlt főrendek és képviselők ősleink példáját követni fogják, kik hazafias érzelmektől indítva, az időről időre változó viszonyok elutasíthatlan igényeit méltányolni tudván, az 1687: 4, 1715: 8, 1723: 1. és 2 dik törvény cikkek tanúsága szerint, Magyarország közjogi állását a birodalom közös igényeivel összeegyeztetni minden időben készek valának, további nyilatkozatainknak királyi előterjesztések útján közlését fenntartván; az országgyűlésre egybegyűlt főrendeknek és képviselőknek meghagyjuk, miszerint az 1848. törvények módosítására, illetőleg egyes cikkelyeiknek megszüntetésére szükséges törvény-javaslatokat nyilvánított számdékaink szellemében kidolgozni, s azokat királyi jóváhagyásunk végett nekünk mielőbb felterjeszteni kötelességüknek ismerjük.

Mint hogy pedig az 1860 dik évi Mindszent hő 20 ról szóló oklevelünk első és 2 ik pontja, nem különben a 1861-ki febr. 26-kán kelt alaptörvény értelmében a törvényhozás-hoz tartozó azon ügyek tárgyalása, melyek minden országaink és tartományaink jogait, kötelességeit, és érdekeit közösen illetik, az összes birodalmaink képviselő birodalmi tanács elé tartoznak, mint hogy továbbá f. év bjtölő 26-án magyar udvari főkancellárunkhoz intézett kézirattunkkal annak meghatározását, mi módon kelljen a birodalmi tanácsba Magyarország részéről küldendő követeket megválasztani, minden kényszer- és elhamarkodásnak kikerülése tekintetéből, az országgyűlésen eszközözendő alkotmányos elintézésnek tartottuk fenn, ennek folytán az egybegyűlt főrendeket és képviselőket fölszólítjuk, miszerint ezen kérdés fölött annan rendje szerint tanácskozzanak.

Ezen kérdésnek a törvényhozás útján leendő végleges elintézése előre láthatólag hosszabb időt s részletesebb tanácskozmányokat fogván igényelni. Mi ez okból már a birodalmi tanácsnak f. év bjtölő 26-kán történt összehívásakor a jelenleg összeült birodalmi tanácsba küldendő követek tárgyalában magyar udvari kancellárunkhoz intézett kézirattunkban jelen esetre ideiglenesen intézkedésnek megtételét megengedni méltóztattunk.

Mint hogy pedig az országgyűlésre egybegyűlt főrendek és képviselők elénkbe terjesztett legalázatosabb följáratukban kinyilatkoztatták, hogy egyéb királyságaink s országaink alkotmányos képviselőivel esetről esetre tanácskozába bocsátkozni készek, ez okból az ország főrendeit és képviselőit, ámbár a birodalmi tanácsban való részvételük följáratukban már forma szerint megtagadták, intjük és ismételve fölszólítjuk, miszerint a jelenleg összeült birodalmi tanács gyűlékezébe követeket küldvén, az országban azon ügyekre való befolyást kellőleg gyakorolják, melyeket mult évi Mindszent hő 20-kán kelt oklevelünk II-ik cikke értelmében jövőre csak népeinknek cészlerin szabályozott részvétel mellett akarjuk tárgyalatni és elintéztetni.

Az országgyűlésre egybegyűlt főrendeknek és képviselőnek meghagyjuk tehát, miszerint ebbeli fölszólításunknak annál inkább eleget tenni siessenek, mivel az érintett közös ügyek haladéktalanul, még pedig legfőlebb a folyó Kisasszony hó folyamában lesznek tárgyalandók s elintézendők.

Magyarországnak többi országaink- és tartományainkhoz viszonyának fenn nyilvánított legmagasb szándékaink értelmében megalapítása, az 1848-iki törvényeknek a szükséghez képesti módosítása, s azon cikkelyeinek, melyek akár általában, akár jelenlegi alakjukban nem fogantathatók, megszüntetése után, az országgyűlés kiegészítése iránti kérdés önként megoldatik, még pedig következőleg:

A mi mindenekelőtt Erdély nagy fejedelemségének Magyarországgal való unióját illeti, mely a szász és román nemzet szabad beleegyezése nélkül lön elhatároza, megjegyzendő, miszerint ezen unio soha teljes törvényerőre nem lépett, az egyoldaluan hozott határozatok kihirdetése után tettleg fölbomlott, s általában mindaddig kivihetlennék lézen tekintendő, valamig Erdély nem magyar ajku lakosai nemzetiségi érdekeiket ezen unio által veszélyeztetve látják, és a birodalom ebbeli igényei és érdekei kellőleg biztositva nem lesznek.

Ezen okoktól indítva Erdély nagy fejedelemségének Magyarországgal való unióját az 1860-diki Mindszent hő 20-kán kelt határozatainkban érintetlenül hagytuk s csak azon előkészületek megtételét rendeltük el, melyek Erdély országos képviselőitene visszahelyezésére irányozvák.

Másként áll a dolog Horvát és Tótországunkat illetőleg, mely országaink iránt 1860 dik évi Mindszent hő 20-kán a bához intézett kézirattunkban azon kérdésnek megoldását, minő viszonyban álljanak ez országok Magyarországgal, későbbi határozványainknak tartottuk fenn?

Ezen királyságoknak a magyar szent korona iránt történelmi viszonyait, akár a magyar országgyűlési képviselői jogukat, akár belkormányzatukat s törvénykezésüket tekintve, az 1847/8-ki törvények által lényeges változást szenvedtek, sőt ezen módosítások oly ingerültségeket idéztek elő, miszerint ezen országok későbbek valának Magyarországgal világos törvényeken alapuló szövetséges összeköttetésükből kiválni, sem hogy a magyar miniszterium parancsainak bódoljanak.

Főn érintett legmagasb kézirattunk értelmében ismételve kijelentjük, hogy ezen kérdés megoldását csak a horvát- és tótországi hungyúlás megindítandó kölcsönös értekezés útján lehetend előkészíteni. Az országgyűlésre egybegyűlt főrendek és képviselők legfontosabb földadatahoz tartozandik tehát, azon kérdés kellő megvitatását, mimódon lehetne Horvát- és Tótországaink független és önálló belkor-

mányzatának főtartása mellett oly feltételek iránt megállapodni, melyek alatt ez országok a birodalomhoz általános viszonyok sértetlenül hagyása mellett a Magyarországnak külön jogi egyesülésre ennek életbeléptetésére készek lennének.

Az alkotmányos belviszonyoknak ilyenkor végleges megalakulása által, nem fognak érinteni mindazon intézkedéseink, melyeket 1861-ki büjtöl 26 ka az ideiglenes Horvát- és Tótország udvari kormányzékunkhoz a végre bocsátottunk, hogy Horvát- és Tótország a már egybegyűlt birodalmi tanács tanácskozáisaiban, azon törvényhozási ügyek tárgyalásán már az idejül szászok alatt részt vegyen, melyeket 1860 ki Mindszent hó 20-án kelt oklevelünk II-ik szakasza értelmében, ezentul már csak összes népeinknek észszerűen szabályozott közreműködésével kívánjuk tárgyaltatni s elintéztetni, mi célból a horvát-tótországyűlést már a jelen ülészakra kebelünkkel küldendő követek választására tetteg fog is szólítottunk.

Szükségesséknél látjuk továbbá az egybegyűlt főrendeket és képviselőket fölszólítani, miszerint akár királyi előterjesztéseink, akár az országgyűlés részéről kezdeményezés folytatni oly törvényjavaslat tárgyalásához fogjanak, mely a Magyarországnak nem magyar ajku lakosainak nemzeti jogait, azok terjedelmét mind nyelvtől, és nemzeti ségi kifejeződésükre, mind pedig közigazgatási viszonyukra nézve határozottan s világosan formulázva tartalmazza.

A mi különösen az országban lakó szerbeket illeti, főtartatjuk magunknak ezen nemzet ősi kiváltságait, jogait s nemzeti érdekeit biztosítékait illetőleg, a Szerb vajdaságnak Magyarországnak visszacsatolása alkalmával, legközelebb tartott nemzeti gyűléseketben kifejtett kívánságaik alapján, teendő intézkedéseinket és előterjesztéseinket további tárgyalás és foganatosítás végett az egybegyűlt főrendek és képviselők elé juttatni.

Reméljük végre, miszerint az egybegyűlt főrendek és képviselők jelen földatuk magasztos voltától áthatva, minden törekvéseiket annak megoldására irányozandják, s a birodalom tényleges viszonyainak elutasíthatlan igényeit szem előtt tartva, elismerendik, miként Mi, mint Magyarország örökös királya, koronázási hitlevelünk iránti tárgyalásokba mindaddig nem bocsátkozhatunk, míg a fűn elősorolt ügyek kölcsönös megállapodás után véglegesen el nem döntettek.

A mi Ferdinánd császár és király Ö Felségének trónról lemondását illeti, midőn az ide vonatkozó okmányok állítólagos alakai hiányai iránt támasztott ürügyet komolyan visszautasítotok, az országgyűlésre egybegyűlt főrendekkel és képviselőkkel azt akarjuk tudatni, miszerint Főlséges nagybátyánk az általa 1848 dik évi karácsony hó 2-án kiadott lemondási oklevelében, „az ausztriai császárság és minden alatta egyesült királyságok,“ melyek között Magyarország is kétségtelenül foglaltatik, nem különben minden bármi néven nevezendő tartományok koronájáról lemondván, s ő császári királyi fősége Ferencz Károly főherczeg az őt illető trónörökösödésről visszalepven, mi ennek folytán a minket születésünkkel fogva illető trónra léptünk, s miután mi nemcsak Főlséges nagybátyánk Ferdinánd császár és király leléptét s főséges atyánk Ferencz Károly főherczeg lemondását, de a mi trónra léptünk is minden népeinkkel tönepélyesen tudattuk; erre vonatkozó új okmány kiállításának szükségére az e részben alkotandó törvényezékek által önkényt megszűntünk.

Végre kijelentjük ezáltal is abbéli legkegyelmesebb iramlamunkat, mely szerint a kivételes bíróságok által bocsott ítéletek következményeinek megszüntetése iránt elémbeterjesztendő kérelmet tönepélyesen megkoronázunk alkalmával legkegyelmesebb méltánylatba venni akarjuk.

Ezt akartuk az országgyűlésre egybegyűlt főrendek és képviselőknek élénkbe terjesztett legalázatosabb föliratára válaszul tudatni, elvárván tőlük, hogy valamint mi kitűnő figyelemmel arra irányzottuk, hogy Magyarországnak bellegazgatásának önállósága iránt megnyugtatta, jövendő jólétére nézve rendületlen biztosítékokat nyerjen, ugy viszont az egybegyűlt főrendek és képviselők is Magyarországnak többi országainkhoz a pragmatika sanctio alapján létező elválaszthatlan viszonyait tekintve vévén, mindezen megoldást igénylő viszonyoknak az általunk ajánlott törvényes s minden érdeket kielégítő rendezésénél, alkotmányos közreműködésüket meg nem tagadandják.

Mint hogy pedig tekintetbe véve, miszerint a törvényhozásban és közigazgatásban előforduló minden rögtönzött változások, a viszonyoknak mely megrázkodtatása, a közjót s a legszentebb érdekek veszélyeztetése vagy éppen tönkretétele nélkül alig eszközölhető, már 1860 dik mindszent hó 20-án kelt kéziratunkban megbagytuk és megparancsoltuk, hogy az eddig fönnállott magára az országra nézve is felotte fontos, valamint többi országaink lényeges érdekeiktől föltételezett törvények és intézmények, nevezetesen a mennyiben ezek az összes birodalom szükségleteinek fedezésére szolgáló eszközök előállítására ezelőznak, egész épségükben föntartassanak s egész határozottsággal mindaddig kezeltesse, a meddig azok alkotmányos uton nem módosíthatnak. Ebbéli meghagyásunkat az egybegyűlt főrendeknek és képviselőknek újra azon komoly megintéssel hozzuk emlékeztetükbe, miszerint ebbéli intézkedésünknek ezentul pontosan megfelelő kötelességüknek ismerjék. — Kikhez egybírants es. kir. kegyelmeink- és kegyelmességünkkel állandóan bajlandók maradunk.

Kelt birodalmi fővárosunkban Bécsben, Ausztriában szent Jakabhava buszonegyedikén ezer nyolczszáz hatvane gyedik esztendőben.

Ferencz József s. k.

Gr. Forgách Antal s. k.
Beke Kálmán s. k.

Országgyűlés.

A képviselőház jul. 19 ki ülésében elnök Györcz Kálmán felolvastatja a legfr. kir. leiratot, (melyet esztendői ki és mai számunk egész terjedelmében hoz.)

A leiratnak komoly figyelemmel végig hallgatása után, elnök előterjeszti, hogy a leirat kinyomtatva a képviselők közt szét fog osztatni, s magán értekezletekre néhány nap

idő engedtetvén, előbb titkos ülés fog tartatni, s ez fogja meghatározni, hogy mikor vétessék nyilvánosan tanácskozás alá. Egyébíránt a leiratot kihirdetés végett meg e gyűlésből Tanárki Gedeon jegyző fogja a főrendi táblának megvinni.

Az időközben beérkezett iratok e következők: Liptó vármegye, mely 80,000 tőlt ajku lakost képvisel, így szintén Ö Zólyom városa tiltakoznak a tót congressus végzése ellen; Eger az adó erőszakos behajtása ellen panaszkodik; Szeghalom az urbéri rendezés alkalmával történt sérelmeit eljára elő; Debreczen panaszkodik, hogy Obat, Mats, stb. pusztáira, melyek a város területének kiegészítő részét teszik, Szabolcs vármegye házi adót vetett ki; a felső magyarországi első vasgyári társulat üztetének akadályait adja elő s ezek megszüntetéséért eszedezik; Pestmegye kéri, hogy a váci, munkási, maria-nostrai, illavai stb. államfogházak az illető hatóságok felügyelése alá helyeztessenek; Nógrádmegye sérelemkép terjeszti elő, hogy Baschbach Ádám losonci polgár a polgári hatóság tudta nélkül katonai erővel huzoztatott fogságba; Csányi Dániel debreczeni képviselő beadja választási jegyzőkönyvét, valamint Justh József is jelentését a Fráter Pál megválasztása ügyében; végre jelent elnök, hogy Marjássy Béla abonyi képviselő választása ellen panaszlevél nyújtott be.

Felsőházi ülés. jul. 22-én, d. u. 1 órakor.

Elnök: gróf Apponyi György országbíró.

Az ülés megnyitása után előadja az elnök, miszerint kötelessége azon megbízatásáról, melylyel a főrendek által az országgyűlés feliratának ő felségének leendő átnyújtása végett kiküldetett, jelentést tenni; minhog azonban erről az alsóház elnöke már jelentését megtette s ebben a felirat átadása alkalmával történtek előadásai kimerítően befooglaltatik, ugyanezt, ha a migos főrendek helybenhagyják, ezen jelentést fogja felolvastatni. Mely elnöki előterjesztés helyeseltetvén, Károlyi Gyula jegyző által felolvasztatott a már közlött jelentése Györcz Kálmán alsóházi elnöknek. Mire észrevétel nem tétetett.

Olvasztatott ezután a felsőház 16 ki ülésének jegyzőkönyve, és hitelesített.

Elnök jelenti, hogy Csikszék bizottmánya a felsőházhoz intézett feliratában közönetett fejezi ki, hogy a felsőház az unio mellett nyilatkozott. — Tudomásul vétetett.

E közben az alsóház jegyzője Tanárki Gedeon az országgyűlés által fölterjesztett feliratra keletkezett, s az alsóház mai ülésében már kihirdetett kir. leirattal megérkezvén, s az a ház elnökének átnyújtván: annak felolvasása vette kezdetét, mi is mintegy 25 perczet vett igénybe, s ennek végétével jelentvén az elnök, hogy a leirat kinyomtatása iránt az alsóházi elnökség részéről az intézkedés megtétetett; s hogy az előbb az alsóházban lézen tanácskozás alá vedendő — az ülést d. u. 2 órakor eloszlatta.

A horvát országgyűlés jul. 13-dikai üléséből eltávoztak óvása.

Nagyméltóságú bán ur!

A bármás királyság gyűlései történetében nincs oly sértéseknek s gyanúsításoknak nyoma, mint a minékké némely népképviselő, a mostani országgyűlésen, nem törődvén a hely szén ségével s a tanácskozási fontosságával, az állóirtakat, résztint egyenként személyesen, részint általánosan ismételve ne illettek volna; a mai ülésben pedig áthágták a türelem minden határait, melynek eddig elég bizonyosságát adók, midőn minden testvértelen bánásmód által támadt meghatást a szent ügy kedvért keblünkbe zártunk.

Hazánk története föl fogja jegyezni s tán igazolni is mai magunktartását, midőn illetlen megsértéseknek következtében odahagyók a gyűlés termét; s azt onnan eredő gyászos kénytelenségnek fogja nevezni, hogy a vélemény szabadságát sértetgetések s gyanúsítások akadályozzák s az országgyűlés tagjai sérelmetlenségének, kik szintazon politikai véleményt vaken nem követik, védője nincsen. Nemzetünk e tény felett itélni fog! De ettől mi nem tartunk.

Midőn mi állólitatki résztint mágnások, résztint népképviselő a mostani gyűlésre érkezünk, az volt legfőbb földadatunk, miszerint a 12 évi önkény járma alatt nyögők testvéri szeretettel, hazafini szívvel, becsületes akarattal s férfiu elhatározás érzésével járjunk egymáshoz.

Egy volt mindenek felett szent törekvésünk s ezelünk: az alkotmányos szabadság, állami függetlenség s kedves nemzetiségünk megalapítása.

E jelige mellett küzdöttünk valamennyien, mit az e tekintetben tartott beszédeink eléggé tanusítanak, s mit azon terv is, melyhez a Magyarországgal viszonyunk tárgyalában járultunk, világosan bizonyít.

Mint hogy mi, híven saját meggyőződésünkhez, valamint a miaké kobelből is ki küldött nemzet nyilvánított akaratához, a nemzet kincseit, Magyarországgal körülirt s meghatározott reális egyesülés által akartuk elérni, mint becsületes emberek kötelességünkben állott, meggyőződésünket senki kedvéért fel nem áldozni, mivel így teszünk elég a nemzet akaratának.

De ez semmi esetre sem szolgálhat ürügyül, hogy minket bazarálással s az idegen vak szolgálásával rágal-mazzanak; abból nem lehet következtetni, annál kevésbbé igazolni azon állítást, mely szerint minket Preesaz kerületi képviselő e hó 10-kén tartott beszédeben oly pártal azonosítson, mely a haza bakáán dolgozik; mely szeriott továbbá minket novi kerületi képviselő. f. hó 12-kén tartott beszédeben megvételnek akart kitenni; mely szerint végre ma a szeverini kerület képviselője, nem emlívén más követek sértő szavait, minket a nemzet színe előtt, s az elhatározott pillanatba, gonoszság bélyegével s hazaárulással törekedett megbélyegezni, ránk fogván azon szándékot, hogy még ma tudassuk egész Európával, hogy a horvát nemzet föltétlenül siet a magvatok ölébe.

Egyi valótlanságnak, rosszszándéku elhíresztelésnek s erőszaknak ki akarván térni, nines más mód, mint hogy a kik népképviselő vagyunk, megbízásunkat letegyük, és valamennyien térjünk vissza a nemzet közé, melynek egyedül vagyunk teittünkért felelősek, s mely, tekintve eddigi nyilatkozatait, e lépésünket helyeselni fogja.

De mielőtt ezt tennők, leteesszük ezen általunk aláirt tönepélyes óvásunkat nmigod kezébe, tiltakozva minden gonosz és alaptalan, a nezetiségünk s alkotmányos szabadelvűségű törekvéseink tekintetében ellentünk tan irányozandó gyannúsítások ellen.

Ezen nyilatkozathoz Szerémmege képviselői, gr. Khuen Henrik és Zsivkovics Jovan együtteg járulnak még azon okból, tehát annál is inkább járulnak, mert a mai, a bármás királyságunk Magyarországhoz viszonyai felett hozott, az ő utasításukkal ellenkező határozat által tőlük minden alap elvonatott, melyre támaszkodva a további tanácskozá-sokban részt vehetnének.

Zágráb, julius 13-kán 1861.

Gróf Jankovich Gyulai kutinai képviselő, Taller Miklós Pozsega város képviselője, gr. Erdődi János, Vukovics István ivanecz képv. Gyurgyevics Tódor Eszék város képv. gr. Draskovics István, báró Hellenbach Lázár, Mekovecz Ferdinánd Varasd kerület képv., Barabás Márk viniczai képv., báró Ottenfels Zsigmond, gróf Sermage Richard, Modich László turmezi gróf, Thaller Iván pleterniczai képv., Lonesarevics Dömötör daruári képviselő, Pavlekovics István turmezi képv., gróf Kulmer Fridrik, Jellacsics Károly Zágráb kerület képv., Filetics Ernő kutjevői képv., Hervoics István bellezai képv. Árva László eszékvárosi képv., Pinterovics Ferenc eszékvárosi képv., Gugler István nasiezi képv., Tompák Sándor voesini képv., Zsivkovics István Szerémmegei követje, gr. Khuen Henrik Szerémmege követje, báró Rauch György, Marinovics Hugo Eszék város köv., Koscesecz Mihály varasd városi képv., Milankovics Tamás pakraczi képv., Pogledics Ferenc turpólyai követ, Bedekovics Kálmán varasd városi köv., Horváth Péter mihovljacsi képv., Szalopek Lajos Eszék kerület képv., b. Ranch Levin szubiceai képv., Bogovics Imre Zágrábváros képv., dr. Suhay Imre zágrábvárosi képviselő, Kussevics Aurel pokupjezi képv., Kovácsévics Imre czerneki képv., Knezsevics Gusztáv valpói kerület képv., báró Prandau Gusztáv.

Bécsi lapok a kir. leiratról.

A „Wiener Ztg.“ így ír: „A magyar országgyűlés leirata lektőlött legfelsőbb határozat, meg vagyunk fölö győződve, mely és böcs figyelembe vétel gyűmölese és nemcsak a kötelesség, mely a fejedelemség az őssz-állam élet-feltételeit szívére köti, hanem Magyarországi valódi érdeke és jövőjére való legjóakaróbb tekintetek is közreműködtek mellette.

Midőn Magyarország a nagy ausztriai monarchiához csatlakozik, mely tisztelve és bizalommal ismeri el helyét, autonómiaja azon tág határok közt, melyeket a császár nemeselekű akarata gondolt és kimondott, megrövidítlenül és törbteletül fenntartva marad. Erről jót áll a császári szó, erről jót áll a szabadelvű szellem, mely Ausztria új alkotmányos életét minden irányban átlebeli.

Reméljük, hogy e nézet utat tör magának Magyarországnak és hogy e szép ország a többiekkel együtt örven-dezni fog azon boldogságnak, melyet az egységes és benső összetartás mindayájának adni igér és hogy e hatalmas épület, mely magába ezentul bennünket egyesit, egyikünknek sem lézen szűk.

A centrális lapok, diadaluk feletti elfoglaltságukban, az eddigi riadókka ellenkezőleg, giengesztelést és mérsékl-etet hirdetnek.

A „Presse“ így szól: „Az országgyűléshez küldendő kir. leiratnak nem szabad egy erőszakkal keresztülviendő program jelentőségére emelkedni, mert éppen az a külön-b-ség a mai és a világoi nap között, hogy akkor a győző absolutismus erővel hódít meg azt, mi parancsszavának nem engedelmeskedett; míg ma az alkotmányosság az, melynek védelme alatt az ellentétek kiegyenlítését megkísérlik. Ez azon feladatot, mely a kormány és minden birodalmi alkotmányt képviselő pártra báru, bizonyára nagyon nehezíti; de ezen nehézségeknak azért nem szabad oknak lenni alkotmányellenes segédeszközök segítségül hívására. Nem emelhetjük ki eléggé gyakran, hogy ez azon elmulaszthatlan előfelteétel, mely mellett a szabadelvű párt egyedülly gyámlotilbatja a miniszterium politikáját. Bár eszfölödjának túl a Lajthán a német-osztrákok ez ujra kezdett sysiphusi munkáján, egy birodalmi alkotmány életbeléptetését illetőleg; ez alkalommal ezelőz jutni gondolunk, és ha nem, ugy nevet-bessük legalább szemünkre, hogy csak egy pillanatra is fel-áldoztuk a szabadságot és elhagytuk az alkotmányos tért.

A „Don. Ztg.“: „A mi nézetünk szerint a jelen pillanatban arról van szó, hogy a „Wanderer“ által felállított problema ma megoldassék, azaz, hogy Magyarország nem csak kül-öleg megnyugtattassék, hanem hogy az jól átgondolt rendszabályok által belülről is valóban kibékítessék. Ki abban kételkedni merne, hogy nekünk e tekintetben a leg-öszintébb óhajásunk van, éppen oly őszinte, mint a kormány eziránti szándéka, az bennünket a legismeretlenebb könnyelműség, vagy ezen idők politikai kívánsámainak tökéletes félreismerésével valódna.

A mint tehát jelenleg Ausztriában a dolgok állanak, dictatori szigor ne uralkodjék se a kabinetben se a parlamentben. Ez mert általánosságban arról van szó, hogy a még rövid idővel ezelőtt disparat clemek közt egységségi szövetség köttessék és proclatessék meg, a Magyarországi irányában folytatott politika csak a bec-ületes akarat, az engesztelődés az őssz-állami szabadság érdekeérti odaadás politikája lehet.

A „Fortschritt“ ezt mondja: „A birodalmi tanácsba való választásra bizonyos határidő a kir. leiratban nines különös határozottan kiteve. Tehát a leirat tárgyalás és határozat alá vétetik.

Miután azonban a kormány szilárdul el van határozva, a leiratban kimondott elvektől el nem állni, ugy nem is akarha, hogy a vitatások végtelenbe viressenek, és még kevésbé akarja a kedélyeket a képviselőházból kitörő lángok által újra felizgattatni engedni. Gordini a csomó, mely megoldandó és ha nem sikerül neki azt finom ujjakkal meg-

oldhatni, úgy a mint látszik, más eszközökkel kísértendik meg. A megoldás azonban úgy látszik szilárdul meg van határozva. (?)

Vége az „Ost und West” így okoskodik: „Ma még igen nehéz lenne báró Vay és gróf Szécsen elbocsátásából többet következtetni, mint azt, hogy tervök a kir. leiratot illetően az ősszeminiszerium által elvetették; hogy ez által Magyarország ősi joga sirba temetett volna, arról eddig kétkedniök szabad, míg be nem bizonyítottatik, hogy e jogot államcsíny által megsemmisíteni lehet.

Még mindig nem hagyhatunk föl a hittel, hogy a kormány a magyar kérdés megoldását a magyar országos képviselői egység útján nem fogja megkísérteni.”

KÜLÖNFÉLÉK.

— Főkormányzónk ő nmlga bécsi utjából jó egészségben hazaérkezett.

— Gróf Kun Katalin, báró Löwenthal Sámuelné, — gróf Kun Józsefine, gróf Klebelsberg Vilmosné saját s gyermekei nevében, — és gróf Kemény Miklósné, szül. gróf Teleky Polixéna bánatos szívvel jelentik szeretett nagybátyjoknak s illetőleg sógorának magyar-gyermek-monostori gróf Kemény Sámuelnek élete 59-dik évében, vízkór következtében, folyó év július hava 25-dik napjára virradólag történt halálát. A szép, igaz, jó eszméire oly forrón verő szív többé nem dobog. A koporsó fedelére — mely alatt az pihen — hármas bánat nehezedik: a családé, mely az elhunytban a szerető rokont; a hazáé, mely az áldozatra mindig kész gyermeket s az anyaszentegyházé, mely az erős oszlopot veszít el. Az elköltözött porhajléka folyó hó 27-kén d. e. 11 órakor saját házával tartandó ima s gyászbeszéd után Gerenden a családi sirbolyba fog nyugalomra helyeztetni, s ott várja be azt az órát, midőn „a halandó test öltözendik halhatatlanságba. — Kolozsvárt, július 25-kén, 1861.

— A „P. Lloyd”-nak írják Bécsből, miként az erdélyi udv. kancellária is napnkint élet-halálra intézett megtámadásoknak van kitéve. Még csak azért halogatják a végcsapást, mert be akarják várni, minő folyamatot vesznek a dolgok Magyarországon. Ezen szünet következtében még eddig sem b. Keménynek, sem gr. Mikónak nem volt oka elbocsátásukat kérni, sem ő felsége nem volt indítatva azt nekik kéretlenül megadni. Mindazáltal úgy látszik, ezen urak is ingadoznak, ha igaz, a mit tudósító hiszen is, hogy ők a jelen viszonyok közt egy erdélyi országgyűlés tartását lehetetlennek nyilvánítanak.

— A m. kir. curiának folyó hó 23-án nagyszerű vegyes ülése volt a hg primás ő eminentiája, Lonovics érsek, Bexerély és Léway püspökök, a tárnok, a személynök, a váltófőfelügyénsek, a kir. tábla s a hétszemélyes tábla összes tagjainak jelenlétében. Országbíró ő nmlga egy honsejretet és alkotmányos érzelmet sugalló jeles beszédben tudatta a kir. curiával, miszerint az elnöklete alatt tartott értekezlet munkálata, a törvénykezés tárgyaiban, miután az országgyűlés által elfogadtatott, ő felsége legfelsőbb helybenhagyását is megnyerte. Minek következtében a nmlga curia ünnepléses határozatban kijelentette, hogy mind saját eljárását azon munkálathoz kíméltetve elvekre szabandja, mind pedig irányzólag fog hatni az ország minden bíróságaira, hogy az igazságszolgáltatásban ahoz alkalmazzák azokat. Határozatba ment tovább a kir. curia tanácskozásai nyilvánosságának a régibb törvényes mérvbeni visszaállítására, jelesen a kir. táblai jegyzők, jurátusok institúciójának felállítására.

— Velle tanár pesti születésű magyar búvós nemzeti színpadunkon előadásokat fog tenni a természet, vegytan, vízmérőesség, dejesesség, galvanizmus, villonyosság és láttan körből műszerek nélkül. Pesten, Aradon, Temesvárt és Debreczenben nagy tetszést aratott. Itt ma lép fel először.

— Orbán Balázs „Utazás Keleten” című munkájának II. III. és IV. kötetét éppen most hagyja el a sajtót. Ezen mindenfelé méltánylatot fogadott mű többi 3 kötetére oly tartalomdús, vonzó és tanulságos olvasmányt nyújt, hogy ösztönözve érezzük magunkat újabbban is a legmelegebben ajánlani az olvasó közönség figyelmébe ezen becses vállalatot, a melyről méltán mondhatjuk, miszerint hűzogat pótol utazási leírásokban szegény irodalmunkban. Mi nem kétkedünk e munkát a maradandó érdekű dolgozatok közé sorolni épp azon modornál fogva, a melyel szerző a csodás és regényes Kelet ismertetését gazdag történelmi tanulmányok alapján, vonzó, költői nyelven adja. Ezen újabb kötetekben Beyruth, a Libanon, Nazareth, Jeruzsalem, Bethlehem, Hebron, Jaffa, Alexandria, Kairo, Egyptom, a gulák, Memphis, Szira, Athene stb. dús tartalmú ismertetése foglaltatik, s ezen kívül még két kötet fog megjelenni, melyekkel e szép vállalat aztán befejezve lesz.

— A kolozsvári Cassinó félévi rendes nagy gyűlését július 30-kán délután 11 órakor tartandja, melyre a részvénnyeseket tisztelettel meghívja.

Fülep Samu, b. jegyző.

— A folyó évi kolozsvári löversenyek iránt közzétett programban azon nyomtatási vétség fordulván elő az erdélyi díjra nézve, miként futbat minden Erdélyben született bármely nemű telivér ló, — ez így kiigazítandó: futbat minden Erdélyben született bármely nemű nem telivér ló. Kolozsvárt, július 25-kén 1861.

Biró Lajos m. k. lovar egyleti titkár.

— B. Vay Miklós ő nmlga 23-án érkezett Pestre s pár napi ott mulatás után Golopra szándékozik; onnan azonban rövid időn ismét visszatér székét a felsőhátlán elfoglalandó. A „M. S.” Borsodból úgy értesül, hogy nagy hazánkfíát ott a leköszönt Szathmáry K. Pál helyébe képviselőül akarják választani.

— Zágrábi júli. 20-ról távirat szerint a horvát országgyűlés azon napi ülésében a Magyarországhoz viszony kérdése megoldatott, minthogy Kukuljevic és Vrbanc indítványára a központi választmány javaslatának mindkét szerkezte egybe olvadt és ezen tény határozatkép elfogadtatott. Továbbá a koronázási ünnepélyre küldendő követek választása és Dalmatiára vonatkozólag folytak a tanácskozások.

— A „Mittelrheinische Ztg.” egy „P. N.” által átvett júli. 19-iki cikkében meglop tárgyszerűen és nemes rokonszenvvel szólván ügyünk újabb fordulatáról, többi között ezeket mondja: „Parlamentaris élet nélkül Magyarországon, a februáriusi patens nem tarthatja fen magát. A magyar alapalkotmány a közsál minden alkotmányra nézve Ausztriában; ha e szikla ketté repedt, vagy többé egyáltalában nem létez, akkor a többi 17 országgyűlés nem sokára a Lethelyre esik, és sem lovat sem lovagot nem fog a világ megtalálni többé.”

— A „P. Lloyd” bécsi levelezője szerint gr. Forgách nem oly mértékben burocrata, hogy egy magyar udvari kancellár és egy csehországi helytartó állása között különbséget ne tenné. ő nmlga kijelentette, hogy felterjesztéseit nem Reiner főbb ő fenségéhez, hanem egyenesen ő felségéhez intézend; mely nyilatkozat arra mutat, hogy a gróf érzi a felelősséget, mit nemzetével s a polgárisult Európával szemben magára vállalt.

— A „Stürgguy” bécsi levelezője Zsedényi lemondásának keletkezését úgy adja elő, miszerint június 27-én, midőn a miniszerium tudva levő manifestumával előállott, s a főkanzellár az ország zászlósaival lelépni készült, ő felsége hivatta Zsedényit s megkínálta az ügyek vezetésével, de ő azon nyíltan kimondott meggyőződésével indokolt tagadó választ adá, miszerint az 1848-i törvényeknek a pragm. sanctio értelme szerinti megváltoztatását ugyan szükségesnek tartja, de az oct. 20- és febr. 26-i okmányok alapján a kiengyelíté t lehetetlennek véli.

— Vasárnap mutatta be Korizmics püspök a kanzelláriá összes személyzetét az al-kanzellárnak. A püspök ő nmlga kijelenté, hogy a király parancsára mindnyájan alkotmányos hűséggel fogják ő exca fáradozásait támogatni a király és nemzet közösös igényeinek törvényes kiegyenlítésében. A főkanzellár viszont elvállalt nagy felelősségére hivatkozva biztos tá, hogy tanácsadásaiban soha sem fogja szem elől tévesztetni, a mivel egyfelől az uralkodónak, másfelől hazája alkotmányának és boldogságának tartozik.

— Az „I. T.” azon szép esetet közli Beregmegyből Solvavidékéről, hogy ott az exequáló bizottmány egy reggel lármát üt, hogy az adópenzből 12000 forint ellopott. A lopással a helybeli zsidó keresmárost gyanusították, a ki ajánkozott, hogy motózzák meg, ha előbb az exequáló urak is megmótóztatnak. A motózás végbenment s a 12000 forint a nagyérdemű biztosság egyik tagjánál találtatott. Az I. T. megjegyzi, hogy ezen adószedő urak egyikének becsületes neve Haber.

— A vukovári gyűlésben meghatározták, hogy a horvát országgyűlésre 15 képviselőt küldenek, s azon utasítással látják el, hogy a Magyarországgal realunio mellett szavazzanak.

— A „M. S.”-ban olvassuk a „Sentinella Bresciana” után, hogy a sütések mind inkább szaporodnak Olaszthonban a császári magyar ezredeknél. A Culoz ezredből csaknem egész század tűnt el egyszerre. Ezért ezen ezredet Olmützbe helyezték át.

— Gr. Eszterházy Moriczról egy német lap azt állítja, miként ő exca egy társaságban úgy nyilatkozott, hogy ő mindenesetre német miniszter, miután magyarul három mondatot sem képes elmondani.

— A szentmártoni tótygyűlés emlékirata ellen újabbban Liptómege 80 ezer lakosa s Ó-Sólyom város is óvást adtak be a képviselő házból.

— Nagy-Körösön a városi levéltár rendezése alkalmával számos nagybecsű régi okmányra találtak. A város számadási könyve 1626 óta megvan, melyekbe mind a magyar, mind a török részre tett fizetések bejegyeztek. Van 280 török levele, száznál több törökmagyar végzés, ítélet, per, követelés, követjelentés stb. Most Szilágyi Sándor és Sziládi Áron urak az okmányok lemosásával foglalkoznak, melyek a török korra nagy fényt fognak deríteni.

— Londoni tudósítások az ottani bórzefolyam esésének egyik okát tulajdonítják a magyarországi bonyodalmakat is.

— Schermerling lovag 23-án adta tudtára a raixrathnak a kir. leiratot. Egyes helyeken bravo kiáltásokkal szakitották félbe a felolvasást, a végén pedig háromszoros „hoch”-ot kiáltottak; mire az ülés Hartig indítványára elnapoltatott.

— A reichsrathban már nem egy imparlamentaris jelenet fordult elő, mint olvasóinkat értesítettük. Ott a szónokok, kivált ha nem német, olyan szavakat kiáltanak oda, melyek csak egy közönséges falugyűlésen ha hallhatók. Közledebből az alsóbáz elnöke, az ismeretes Hein annyira megfélemlített magáról, hogy Rieger föllépését „nfamis”-nak nevezte, a minék alkalmasint párbaj lesz a vége. Mint-ha Amerikában volnánk, hol a revolverekkel mennek a parlamentbe! jegyzi meg a „Pesti N.” bécsi levelezője. Ki hitte volna, hogy annak a jámbor bécsi Reichsrathnak unalmas értekezései néhány hét alatt három párbaj-kihívásra fognának vezetni!?

— Az örökös tartományokban a hangulat a magyar státusférfiak legközelebbi visszalépése miatt nyugtalan. A Brünnben megjelenő „Märiseber Correspond.” hangosan nyilatkoztatik ki sajnálatát a visszalépések felett, de még inkább gróf Forgách kinevezetése miatt. Dicséri a grófit, ki Morvaországban, mint helytartó, népszerűvé tette magát, de a kanzellári államásrá nem tartja alkalmasnak, mert ő Bach alatt belügyminiszeri osztályfőnök, aztán morva és csehországi cs. kir. helytartó volt, aztán ő exca tót származású. Minden más koronaország — mond e lap — irigylhet Magyarországtól ily főnököt, de a magyarok nemzetiségénél és politikai előzményeinél fogva nem fognak benne Messiaist látni. A „P. N.” megjegyzi, hogy a nemzetiség még nem volna baj; a Forgách családot különben is Magyarországon mindenki a leg-

régibb magyar családok közé számítja. — A csehországi „Times bote” is Schermerling ur „győzelme” után határozottan kimondja, hogy Magyarországot pacificatióját a most választott uton „megoldhatlan feladatnak” tartja. Ugyan ily értelemben szólnak stajersországi, sőt még tiroli lapok is.

POLITIKAI HIREK.

— Az „Indép. Belge”, mely eddig legfőbb győmeleg részvétel volt irántunk, Vay lemondásának hírére többek közt így szól: „Tebát az ausztriai kormány küzdelemre tökélté magát. A diadalmas német párt csak a teljes meghódolás vagy határozott ellenállás alternatíváját hagyja fen. Semmi kétség aziránt, hogy melyiket választják a magyarok, és ha a Bécsben kivit határozat eredménye, a mi valószínű, a magyarok közt megszilárdítja az egyetértést, mely rövid időre hiányzani látszott politikájokban, ellenállásuk sokkal nehezebben léssen legyőzhető, mint Bécsben kétség kívül gondolják azon lassuság, habozás, s véleménykülönbség után, melyet utóbbi időkben Pesten tapasztaltak.” — Azután ugyan-e lap áttér a horvát kérdésre, s a „háromegy királyság”-nak Magyarországgal való szembeállítására, mint ezt a horvát országgyűlés közelebből tette: „A horvát országgyűlés határozatának, a mellet hogy a Magyarországgal való kiegyezést oly feltételekhez köti, melyeket a legjobb akarattal is megadni nem képes, — még azon komoly rosz oldala is megvan, hogy Horvátország szervezését megzátolja. Az a hármass egy királyság csak a jegyzőkönyvekben létezik és se nem hármass, se nem egy, Dalmatia nem akarja részét képezni, Fiume tagadja a horvát országgyűlés rea nézve követelt hatalmát. A határozat maga kimutaja e meghasonlásokat, s azok ellen bizonyít, a kik megszavazták. Azt hitték hazafi kötelességét teljesítenek, holott tulajdonkép csak a bécsi kormány érdekeinek szolgáltak azon zavar közepette, mely az alsó Duna melletti népfajkérdésben támadt.”

— Valószínű a hír, miszerint Kossuth hazánkfia nagy reményű jeles fia Genuában vannak, s mint mérnökök hasznosítják és fejtik gyakorlati uton tovább képességeiket.

— Czartorisz ki Ádám holt testét Gallicziába akarták hozni, de, mint egy párisi levelező írja, az osztrák kormány nem engedi.

— Genuából írják a triestzi újságnak júli. 17-dikéről, hogy oda újból érkezett egy magyar csapat, melyet Nápolyba küldenek a magyar legio erősítésére. A „Movimento” caprai hírei közt áll, hogy Garibaldi nem szándékozik mostanság szigetet odahagyni. Nem igaz, hogy Capra oly szorosan felügyeltetnek. Garibaldinak főfoglalkozása most a női társulatok alakítása. Capran egy kútiás alkalmával egy aranyt és ezüstöt tartalmazó vassére találtak.

— Az „Indép.” nápolyi levelezőjétől 12-dikéig terjedő híreket hoz. Folytatja a Bourbon-csapatoknak nevezett rablók által elkötvetett borzasztó kegyetlenségek elősorolását. A rablók Avellino tartományban egyetlen házba nyolcra embert égettek. Végre a nemzetiség a magyar legio segédelmével szétugratja őket, nevezetesen Montejaleoneből, mely nevezetes helyet a rablók elfoglaltak volt. Most Benevento tartományba buzódtak, miután az említett csatározásokban legalább 150 embert vesztek.

— Turin, júli. 16. Mindenki Nápolylyal foglalkozik. Bizonyos, hogy II. Ferencz vezetete a reactionair mozgalmakat. A mily nagy volt a Bourbonok végerőkódéke, oly teljes legyőzetésök s biztosan várhatjuk, hogy legközelebb minden rendetlenségnek vége leszen. Cialdini kellő teljhatalommal van ellátva s elégséges katonasággal rendelkezik. Egy barátjához intézett levelében biztos reményét fejezi ki a siker iránt s e reményt a kormány is osztja. Ricasoli Nápoly kormányzóját mindenképen segíteni fogja és ez Cantelli grófból nem megvetendő segéet kapott. II. Ferencz Bécsből vett utasítások folytán gyors és erőlyes működéssre készült. Talán érzik Bécsben, hogy Franciaország nem sokáig fog már a római kérdés gyors megoldását sürgető Olaszországnak ellenállhatni, s fegyver kezéjére támaszkodnak. Az eredmény annál biztosabban teljes kudarc lesz, mert a nápolyi királyságban mind a polgári osztály, mind a nép az új kormányhoz vonzódik.

— A „B. Ztg.” szerint Napoleon császár a villafrancai békekötés óta 550,000 puskát, 10,000 karabélyt, 4000 pár pisztolyt, 15,000 nyeret, 400,000 gyalogsági kardot, 30,000 lovassági kardot, 900 társzerket, 200,000 congreppontyút, 150,000 tarisznyát, 20,000 dr. kék puskát, 100,000 sátrat, 100,000 paplant szolgáltattott ki az olasz királyságnak. Az illető levelező megjegyzi, hogy az év végéig Victor Emanuelnek 140 vonszvívi tütege leend.

— Valami Szegedről levelező írja Párisból f. hó 19-kéről, hogy az Ausztria és Oroszország közti közlekedés épp oly tagadhatlan, mint a pétérvári és a tuileriák közti idegenség beállása. A császár Kisselef irányában oly kevésé kegyteljes, hogy ez el van határozva, állásáról lemondani, azonban Párist nem hagyja el. Gortsakoff hg, orosz külgügyminiszter, Ausztria megrögzött ellensége, valószínűleg szintén le fog mondani s helyét Tolstoy pótolná; utóbbinak egy rokona fogná Oroszországot képviselni a francia udvarnál. Ezen hírek valószínűsége azonban még bevárando.

— Mig némely osztrák közönyök azzal rémisztetik a világot, hogy szükség esetében Oroszország másodsor is invasiót tenne Magyarországra, az „Independance” bécsi levelezője megjegyzi, hogy Ausztriának se vágya, se reménye egy második orosz intervencióhoz Magyarországon. A mi Lengyelországot illeti, a három északi udvarnak lengyel tartományai elegendő solidaritásban tartják e hatalmakat s nincs szükség új szerződésre.

— Varsó, júli. 21. Ma az angol konzulság előtt nagy néptölgység volt; virágkoszorúkat bordtak oda. Viktoria királynőt s a brit népet fennen éltették, Lengyelországot iránt tanúsított rokonszenvüket ezáltal halásan ismervén el. A rendőrség csak azután jelent meg, miután a nép eloszlott.

— London, júli. 22. A mai „Globe” megezáfolja a „Times” által jelentett miniszeri változást.

Ujabb. — Bécsben jul. 24-én, a „Presse“ esti lapja hír után azt írja, hogy Schmerling államminiszter a leirat illetlen fogadása miatt a magyar országgyűlés feloszlását kívánja. Forgách gr. kancellár elbocsátását kéri, az országgyűlésnek a válasz előtti feloszlattatása esetében.

— Ellenben a „Sürgöny“ nek ugyanazon napról távirják, miszerint azon hírek, mintha a miniszteriumban egyenlenségek uralkodnának a miatt, hogy egyik rész a magyar országgyűlést, a kir. leiratnak sértőleg lett fogadlatása miatt feloszlattatni kíváná, tökéletesen alaptalan; mert sem ily feloszlattatási szándék, sem egyenlenség nem létezik.

— A „National Ztg.“ bécsi levelezője meglepő hírt közöl: „A magyarok Metternich Richard herceg párisi követben egészen reménytelenül hatalmas szöszölőre találtak. A hgy ugyanis bécsi befolyásos barátaihoz leveleket írt, melyekben sürgetőleg ajánlja,

hogy Magyarországgal minél előbb mulhallamul kibéküljenek. Ő az összeesküvések és cselszövények tanján, sokkal tisztábban látja a körülményeket, mint a bécsi kormányfő. Ne ámitasság magukat semmivel, mert Austria elleni a legjobb egyetértésben állanak, s ha Magyarországgal szemben szigorúan lép fel a bécsi kormány, ezzel csak amazok terveit segíti lényegesen elő. Magyarországot kívülről nem békítik ki; az csak belülről történhetik. Azért tehát haladéktalanul méltányos kiegyezkedésre kell lépni s oda működni, hogy a koronázás Budán megtörténjék.

— Gr. Forgách főkanclerár következő tartalmu köriratot intézett a főispánokhoz: Ő cs. k. apost. Felsége legkegyelmesebb urunk által f. hó 15-én kelt legmagasb kézírata által kir. magyar főkanclerárrá ki nevezetve, van szerencsém értesíteni Önt hivatalos működésem megkezdéséről. Ha bár egyrésztől elismeri azon nehézségeket, melyek a jelen komoly per-

cekben vállaimra sulyosulnak, másrésztől mégis, ismervén Önnek kitünő avatottságát a közügyek vezetésében, azon biztos remény dagasztja keblemet, hogy — miután Önnek rendithellen hűsége a fejedelem irányában és hű vonzalma szeretett hazánk iránt nálam is hasonló érzelmekkel találkoznak — Önnek szíves közreműködése által sikerülend egyesült erőnknek szerencsésen elhárítani azon akadályokat, melyek hazánk közjólétének tartós megalapítására irányult buzgó törekvéseinknél felmerülhetnének. Kelt Bécsben, jul. 20. 1861

NYILT POSTA.

SZ. I. urnak Borberekre. A reklamált lap útha nem indítatásának oka nem a commotizálás vagy nem akarásban rejlik, — hanem abban, hogy azon szám a legutolsóig elfogyott. Különbö a megrendelt lap minde alkalommal illő figyelemmel és pontossággal küldetik el. A hiányos címre vonatkozólag csak annyit írhatunk, hogy mi nem lehetvén azon állásban, hogy kinek kinek ravagtát és hivatalát tudhassuk, a címet csak is nyomjuk, a mint az beküldetik.

„K. K.“ kiadóhivatala.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

H I R D E T E S E K.

HIVATALOS.

(213)
1436

Hirdetmény

az arany kereskedőkhöz.

Idei június 7-én 715—50 szám alatt kelt legfensőbb bányahatósági rendelet következtében ezennel közhíré tétetik: hogy minden a kincstári váltásba hozott arany, mind addig a törvényes bányavám alá tartozónak fog tekintetni, míg a beváltó fél be nem bizonyítja, miszerint arról a bányavám már megfizetett, vagy pedig hogy az illető arany, midőn az beolvasszott állapotban adatik be, valóságos töredék műarany (Bruchgold).

Az erdélyi cs. k. bányakapitányság, mint bányahatóság.
Zalathán, július 12-én, 1861.

(210)
Sz. 586 1861

Hirdetmény.

A. k. u.
A medgyesi tanácsnak, az oda való városi községi képviselők egyetértésével f. évi július 15-kéről kelt határozata következtében, ezennel köztudomásul tétetik, miszerint Medgyes városában a marhahús-vágási kizárólagos jog, az ez iránt jelentkező vállalkozni szándékozóknak három évre díj nélkül átengedődni határozatott.

Erre nézve előleges tájékoztulást meggyeztetik, hogy a kivágatási ár, a városi hatóság részéről, a községi képviselőknek, vagy a vállalkozóknak kivágatára eszközözendő hús-próbavágások eredménye szerint, minden vágó marha után, az emésztési adó (5 o. é. frt), a fegygyu s bőrök árának befizetésével számítható bizonyos haszonnak tekintetbe vételével, részrehajlatlan szakísermők által fog szabályoztatni; s az így minden próbavágás után meghatározott szabályos hús-ár legalább egy hónapig érvényes leendő.

Kik az ez iránti vállalkozásra hajlandók lennének, f. évi augusztus 15-éig jelentsék magukat Medgyesben a tanács irodában, hol a szokott hivatalos órákon a további szerződési feltételek is megtekinthetők.

Medgyes sz. kir. városa és széke tanácsától, július 15-én, 1861.

NEM HIVATALOS.

(208)

Pályázat.

Erdélyben Gyergyó-Szentmiklóson a négy osztályú elemi főtanodában 4 tanítói állomás 420 frt., 420 frt., 472 frt. 50 kr., és 525 frt. o. é. évi fizetéssel beöltendő. A pályázók annak kijelölésével, hogy csak is egy bizonyos, vagy bár melyik osztályra kívánnak pályázni. Dr. Haynald Lajos püspök ur önméltóságához intézendő folyamodványokat, a korukat, tanképességeket, erkölcsi és politikai jó viselkedést igazoló mellékletekkel együtt f. é. augusztus hó 10-ik napjáig alólírtakhoz mulhallamul beküldjék.

Gyergyó-Szentmiklóson, július 15-én 1861.

Mészáros Antal, s. k.
elemi főtanoda igazgató.

(212)

Hirdetmény.

Alólírtak ezennel tudatják, hogy az ugynevezett gr. Saint Genois féle nyerő-sorsjegyek legközelebbi húzása e folyó év augusztus 1-ő napján fog történni.

Ezen sorsjáték után nyerendő sorsolási köcsön törv. összege 8,223,240 pengő forintokra rug, mely 70,000, 50,000, 30,000, 20,000 stb. p. forintnyi nyerő részletekre van felosztva.

A legkisebb találó nyertes, mely egy ilyen 40 p. forint értékű sorsjeggyel eszközölhető, teszen 65 p. forintot, és hág arányosan növekedve 70—75—80 forintig p. p.

Ezen sorsjegyek kiadása az ezen vállalatban részes J. G. Schuller és társai című bécsi bankár házra van kirekesztőleg bízva.

Bécs. majus havában, 1861.

S. M. v. Rothschild.

Todesco Hermann fiai.

Sorsjegyek kaphatók Dietrich Sámuel kereskedésébe Kolozsvárt.

(209)

Pályázat.

A medgyesi evang. luth. közép- és a val összekötött mű-tanodánál a magyar nyelv és tudomány tanítói állomás betöltendő, mely 400 pengő forintból álló egy évi fizetéssel el van látva.

A tanítótól kívánatik: tudományos műveltség, és tökéletes bírása nemcsak a magyar, hanem a német nyelvnek is; kötelezően hetenként hússzor egy órárt tartó szakaszokban nyilvánosan tanítani. — Pályázóknak az illő bizonyítványokkal ellátott kérelmek f. évi augusztus hó 20-áig az alább írt hatóságokhoz intézendők. A kinevezettnak végleges elfogadlatása csak kielégítő egy évi vizsgálati idő után következik.

Medgyes, július 19-én, 1861.

Az augsburgi hitv. Presbyterium.

(214)

H I R D E T M É N Y.

Alólírtak van szerencséje jeleníteni, hogy Várfalván, egy óra távolság Tordához, van 1000 öl bükkfa és ugyanannyi öl fenyőfa illendő áron eladó. Értekezhetni Tordán vargautca 581. sz. alatt

WIEDER FRIGYESNÉL.

(215)

Kolozsvárt a sétalépcsőházban 24-ik szám alatti 6 lakszobával s hozzá tartozókkal ellátott telek szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni helyt a háztulajdonosnál.

(55)

Cs. kir. osztrák legfelsőbb szabadalommal és porosz királyi legfelsőbb jóváhagyással

Dr. BORCHARDT illatos orvosi NÖVÉNY-SZAPPANJA.

melyet a legtekintélyeseb orvosok és magán-személyek hiteles véleményeik szerint mindekkorig egy szappan sem közelít meg egy előnyére, valamint gyógyerejére nézve: ugy szinte meglepő hatásánál fogva minden, még évhosszat elhanyagolt bőrnél is, valamennyi ilyenmü gyártmányok közt első helyen áll; ez nagymennyiségű növényi, nevezetesen illatos és atherolajos anyagokon kívül ásványi alkatrészeket tartalmaz, melyek ezen szappannak hatását sajátságossá és jellemzővé teszik. Egy kísérlet mindenkit meggyőzend, és neki a szappan használatát napi szükséggégé teendő.

Dr. BORCHARDT növény-szappanja mindig csupán fehérben zöld írással nyomott, s ugyan e nevű bélyeggel pecsételt, a r. d. csomagokban 42 krajával osztr. értékben árultatik, mire — a sokszoros utánzások miatt — pontosan figyelni kell.

Dr. SUIN de BOUTEMARD illatos FOG-PASTAJA,

a legalkalmasabb szer a foghús és fogaknak egészségben fenntartására, fogakon képződő elődi alkaktól, gombászkától egy szinte a fog-borkötől megszabadítására, a fogaknak fájdalommentes és ártatlan módon való megfélértésére, a maz megtartására, minden rossz szagok a szájból eltávolítására, ugy szinte a rohadásnak ellenállni, a kintő fogfajdalmaknak elejét venni, a foghúst erősíteni és szilárdítani a fogak kilyukadását megakadályozni, s a lekötést kedvesen földíteni. — Ezen elismert czélszerűsége által nyer Dr. SUIN DE BOUTEMARD fog-szappanja folyvást növekedő bíres elismerést még a leg-távolabbi körökben is, mert ez azok által kik csak egyszer is használták különös előszeretettel mindig örömet fog vételni.

Dr. SUIN de BOUTEMARD fog-pastáját 1/2 darabokban 70 s 35 krajával adatik el, és voros és arany bronzal díszített borítéka hátulján Dr. Suin de Boutemard családi czimerét és névalírását viseli, mire — ezen czikknek is szemiatomásti sokszoros hamisítása miatt — méltatlanság figyelmet fordítani.

Valódi minőségben kaphatók egyedül csak

Kolozsvárt: Wolf J. és Khudy J. gyógyszer. Abrudbányán: Ferenczi Mihály; Beszterczén: Kelp Ferencz és Dietrich & Fl. ischer; Brassóban: Stenner F.; Déván: Buchler A. Enyeden: Bisztritsányi A.; Erzsébetvároson: Schmidt A.; Hátzegen: Mátéfi Béa gyógyszer; Károly-Fejérvárt: Rusz János; Köhalomban: Melas Ed F. gyógyszer; Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Vándory & Brandisch; Segesvárt: Misselbacher fia és Teutsch; Sz.-Ujvárt: Placintar és fia gyógyszer; Szász-Régenben: Wachner Traugott; Szászsebesben: Weissörtel Ad. G.; Szébenben: Zóhrer J. F.; Székely-Kereszturon: Binder Márton; Sepső-Szentgyörgyön: Vitályos Béla. Sz.-Udvarhelyt: Kauntz J. A. gyógyszer; Szeredán: Gozsy A.; Sz.-Somlyón: Ruszka Ignác; Tasnádon: Szongott Jakab; Tordán: Velits G. és Wolf G.

Megjelent és Stein J. könyvkereskedésében Kolozsvárt s általa minden könyvtárúsnál kapható:

ORBÁN BALÁZS

Utazás keleten, II. III. és IV. kötete.

Az eddig megjelent 4 kötetnek ára 4 forint osztrák értékben.

Ugyanott kapható:

AZ OROSZ INTERVENTIO Magyarországon,

diplomatiái okmányokkal bővítve, írta gr. Teleki László. Ára 60 kr.

ORVOSI TANÁCSADÓ
városban és falun.

Szerkesztette Lengyel Dániel. Ára 2 frt.

Erdélyhoni jogtudomány, írta Dó-

zsa Elek jogtudor. Első könyv: Er-

délyhoni közjogtan. Második

könyv Magyar magán-jogtan.

Harmadik könyv: Magyar pertan

A három kötet ára 6 frt o. é.

A MAGYAR SZABADSÁG
vértanui 1671.

5 arczkép egy lapon, u. m. Wesselényi Ferencz, Zrínyi Péter, Frangepán Ferencz, Nádasdi Ferencz, Tattenbach.

Ára 2 frt.

KOSSUTH LAJOS parlamenti élete. Közlík Karádfy és Ráthkay. Ára 2 frt.